

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ
EKONOMICZNYCH
W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM**

ROK SZKOLNY 2019/2020

*„Wychowywać, to nie znaczy kształcić tylko rozum,
lecz kształtować harmonijnie całego człowieka,
a więc także jego serce i charakter (...)”
Phil Bosmans*

1. Wstęp do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego z uwzględnieniem środowiska szkolnego.

Nasza szkoła jest zespołem szkół, w skład którego wchodzi: Technikum nr 2, Szkoła Branżowa I stopnia nr 1.

Kształcimy w następujących zawodach:

- technik ekonomista;
- technik handlowiec;
- technik hotelarstwa;
- technik informatyk;
- technik reklamy;
- technik organizacji turystyki;
- technik żywienia i usług gastronomicznych;
- cukiernik;
- kucharz;
- sprzedawca.

Sukces w procesie wychowawczym jest możliwy, tylko wówczas, gdy wychowanie realizowane jest nie tylko przez nauczycieli, ale także przez samych uczniów oraz ich rodziców i opiekunów. Dlatego program wychowawczo - profilaktyczny na tę trójpodmiotowość (uczeń – rodzic – nauczyciel) kładzie główny nacisk.

Celami współdziałania pomiędzy nauczycielami a rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia są:

- 1) wzajemna wymiana informacji o uczniu – postępy w nauce, zachowanie się ucznia w środowisku szkolnym;
- 2) zapoznanie rodziców z Planem Pracy Szkoły, jej podstawowymi dokumentami (statutem, regulaminami, Wewnątrzszkolnym Ocenianiem, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, Koncepcją Pracy Szkoły, Misją Szkoły) oraz pozyskanie rodziców do współpracy w tym zakresie;
- 3) informowanie szkoły przez rodziców o stanie zdrowia dziecka, jego zainteresowaniach, funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym;
- 4) zachęcanie rodziców do współpracy ze szkołą (udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach oraz konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego).

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych został opracowany w oparciu o przeprowadzone diagnozy wśród uczniów, nauczycieli i rodziców:

- 1) analizę dokumentacji szkolnej (dzienniki, teczki wychowawców, dzienniki organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dzienniki zajęć pozalekcyjnych);

- 2) analizę dokumentacji uczniów z poprzedniego cyklu nauczania – gimnazjum (świadectwa, wyniki egzaminów, opinie i orzeczenia z PPP);
- 3) analizę testów kompetencji po gimnazjum;
- 4) ankiety skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli;
- 5) wyniki ewaluacji programu wychowawczego i profilaktycznego;
- 6) obserwację zachowań i postaw uczniów podczas lekcji i zajęć pozalekcyjnych;
- 7) rozmowy z rodzicami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem szkolnym.

Na podstawie diagnozy zostały określone bieżące zagrożenia w środowisku szkolnym, którymi są:

- palenie tytoniu;
- używanie alkoholu;
- używanie narkotyków, dopalaczy;
- agresja słowna;
- cyberprzemoc;
- uzależnienie od telefonów komórkowych, Internetu.

Do przyczyn zachowań ryzykownych młodzieży należy zaliczyć:

- zaburzone więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi;
- konflikty w rodzinie;
- niejasny system wymagań stawiany dziecku;
- brak dyscypliny i kontroli lub nadmiernie surowa dyscyplina i kontrola;
- rodzice jako wzorzec nieprawidłowych zachowań (palenie, picie, agresja);
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej;
- zaburzony system postrzegania norm społecznych.

Istnieją czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Są to:

- silna więź z rodzicami;
- zainteresowanie nauką szkolną;
- praktyki religijne;
- zakorzenienie w normach i tradycjach;
- przynależność do pozytywnych grup.

Celem programu wychowawczo – profilaktycznego jest eliminacja czynników ryzyka jak i wzmocnienie czynników chroniących. Mając to na uwadze w programie wychowawczo – profilaktycznym naszej szkoły uwzględniono rolę rodziców.

Zadania z zakresu profilaktyki ujęte w programie wychowawczo – profilaktycznym będą realizowane na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej (realizatorami są nauczyciele, adresatami wszyscy uczniowie). Przewidziane jest stosowanie strategii:

- 1) informacyjnej – dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie racjonalnego wyboru;

- 2) edukacyjnej – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, opieranie się naciskom otoczenia, rozwiązywanie konfliktów);
- 3) alternatyw – pomocy w zaspokajaniu ważnych potrzeb np. sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową).

Jednakże u uczniów podwyższonego ryzyka, wymagających specyficznej pomocy przewiduje się zastosowanie profilaktyki drugorzędowej: pomocy psychologicznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub ośrodkach specjalistycznych.

Postępowanie wobec ucznia w sytuacji zagrożenia przestępczością określają: procedury postępowania nauczycieli i ich metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką.

Opracowany program wychowawczo – profilaktyczny szkoły ujmuje ucznia w sposób indywidualny, a jednocześnie integralny, oddziałując poprzez sferę intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną. Umożliwia zmienianie się w zaplanowanym wspólnie przez wychowawców i nauczycieli oraz rodziców i samych uczniów kierunku. Pomaga w przekształceniu sposobów postrzegania świata, kształtowaniu uczuć moralnych i estetycznych, postaw społecznych i przekonań oraz zapewnia wszechstronne kształtowanie osobowości i samorealizacji.

2. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.

*„Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem mirażu,
od których później będziecie odwracać się z rozczarowaniem,
poranieniami, a może nawet ze złamanym życiem”
Jan Paweł II, z homilii do młodzieży, Poznań 1997r.*

Człowiek, by mógł się rozwijać, potrzebuje wartości, pewnych drogowskazów, by dążyć do wytyczonych celów. W naszej społeczności szkolnej uczniowie, rodzice, nauczyciele wskazali wartości, na których powinna opierać się nasza szkolna koncepcja wychowania. Tymi wartościami są:

- wszechstronny rozwój ; intelektualny, emocjonalny, społeczny;
- szczęście;
- bezpieczeństwo;

- zdrowie;
- empatia;
- uczciwość;
- pracowitość;
- rzetelność;
- mądrość;
- sukces;
- rozwój osobisty;
- niezależność.

3. Sylwetka absolwenta szkoły

Określając profil ucznia naszej szkoły wzorujemy się na wysokich standardach etycznych i dążymy do tego, aby każdy nasz uczeń i absolwent był człowiekiem:

- świadomym swoich możliwości, znającym swoje mocne i słabe strony, potrafiącym w maksymalny sposób wykorzystać swój potencjał;
- wnikliwym obserwatorem i ciekawym świata odkrywcą, którego cechuje niezależność myślenia i asertywność w działaniu;
- rozumiejącym potrzebę uczenia się przez całe życie, ze względu na szybkie tempo zmian otaczającego nas świata;
- odważnie podejmującym wyzwania, a niepowodzenia traktuje jako doświadczenie, które stanowi jego kapitał w rozwoju osobistym;
- wrażliwym na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska naturalnego, rozumiejącym znaczenie empatii, szacunku, tolerancji dla drugiego człowieka i innych kultur;
- kierującym się w życiu zasadami, świadomym swoich wyborów i wynikających z nich konsekwencji, wiernym swoim przekonaniom;
- którego cechuje wysoka kultura osobista;
- ceniącym kulturę i historię własnego kraju oraz innych narodów;
- komunikatywnym, który swobodnie porozumiewa się w języku ojczystym oraz języku obcym;
- chętnie nawiązującym kontakty, aktywnie współpracującym z innymi ludźmi;
- posiadającym szerokie horyzonty, zainteresowanym globalnymi problemami współczesnego świata i problemami lokalnymi;
- którego cechuje wewnętrzna spójność przejawiająca się intelektualną i emocjonalną równowagą w dążeniu do własnego szczęścia i pomyślności innych ludzi;
- znającym zasady etyki zawodowej, posiadającym umiejętności na podjęcie pracy bądź kontynuację nauki.

4. Cele ogólne Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

W naszej szkole cele programu uwzględniają najważniejsze aspekty wychowania i profilaktyki, są nimi:

- wspomaganie, korygowanie, kształtowanie, zapobieganie i rozpoznawanie potrzeb naszych wychowanków;
- wspomaganie naturalnego, wszechstronnego rozwoju uczniów - zaspakajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i zasobów, pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- budowanie wspierającej relacji nauczyciel – uczeń – rodzic;
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane - kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia naszej kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych;
- profilaktykę zachowań ryzykownych - zagrożenia, wiedza i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami.

5. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Cel 1: Rozpoznanie i integracja środowiska szkolnego.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1.Diagnoza sytuacji wychowawczej i edukacyjnej uczniów klas pierwszych;	<ul style="list-style-type: none"> - analiza dokumentów uczniów klas I (dokumenty rekrutacyjne, opinie i orzeczenia PPP); - przeprowadzenie diagnozy umiejętności edukacyjnych po II i III etapie kształcenia; - zajęcia integracyjne z pedagogiem szkolnym; - lekcje wychowawcze; - rozmowy i obserwacja uczniów; - praca zespołów wychowawczych; - zebrania z rodzicami. 	Wrzesień/ Październik	wychowawcy pedagog szkolny nauczyciele

2. Integracja środowiska szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - imprezy integracyjne; - wycieczki klasowe; - uroczystości, imprezy, akcje ogólnoszkolne; - rajd Monte Ekonom; - Mikołajki; - Andrzejkki; - akademie szkolne; - studniówka; - lekcje wychowawcze. 	Cały rok szkolny	nauczyciele; uczniowie
------------------------------------	--	------------------	---------------------------

Cel 2: Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Praca indywidualna z uczniami wymagającymi pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - analiza opinii i orzeczeń PPP, przygotowanie dostosowań i IPET; - współpraca w ramach zespołów wychowawczych; - zajęcia indywidualne, specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenie PPP; - współpraca z rodzicami i środowiskiem, w którym uczeń funkcjonuje; - rozmowy z uczniami i rodzicami; - pomoc koleżeńska; - współpraca z PPP i innymi instytucjami pomocowymi oraz specjalistami; - indywidualizacja pracy na lekcji. 	W ciągu całego roku	dyrektor wychowawcy pedagog szkolny nauczyciele
2. Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne; - międzyszkolne zawody i turnieje sportowe; 	Według odrębnego harmonogramu, cały rok	dyrektor wychowawcy pedagog szkolny

	<ul style="list-style-type: none"> – konkursy, olimpiady; – nagradzanie za dobre wyniki w nauce (np. wyróżnienie na akademii, nagroda rzeczowa, stypendium); – nagradzanie za dobrą frekwencję (ranking klasowy); – współpraca z rodzicami; – prezentowanie prac i osiągnięć uczniów (strona internetowa, facebook, gazetki szkolne); – indywidualizacja pracy na lekcji. 	szkolny	nauczyciele
3. Przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia.	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja Wewnątrzszkolnego Szkolnego Doradztwa Zawodowego; – organizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w ramach godzin wychowawczych oraz udział w warsztatach organizowanych przez instytucje współpracujące ze szkołą; – propagowanie wśród uczniów wiedzy na temat możliwych ścieżek kariery; – udział w dniach otwartych szkół wyższych; – organizacja wycieczek do zakładów pracy i firm związanych ze szkołą – stała współpraca z pracodawcami; – stworzenie uczniom możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji i uprawnień w ramach kursów; – organizacja Targów Pracy- współpraca z Młodzieżowymi biurami Pracy i Urzędem Pracy; – praktyki zawodowe; – projekty -staże i praktyki 	Cały rok	Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog, Specjaliści zewnętrzni

	różnych krajach Europy; – Szkolne Forum Przedsiębiorczości.		
--	---	--	--

Cel 3: Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów i kształtowanie właściwych nawyków w różnych sytuacjach	<ul style="list-style-type: none"> – promowanie osiągnięć uczniów i szkolnych talentów; – działalność szkolnego koła wolontariatu; – prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów; – zajęcia z pedagogiem szkolnym kształtujące postawy szacunku, tolerancji, empatii; – działania propagujące zdrowy styl życia: życia bez używek; – „Ogólnopolski Głos Profilaktyki”; – „Jabłko zamiast papierosa”; – zajęcia profilaktyczne prowadzone przez zaproszonych specjalistów; – realizowanie programów profilaktycznych (ARS- jak dbać o miłość, Znamię- znam je, Podstępne WZW); – udział w akcjach charytatywnych – WOŚP, Koncert Charytatywny; – działalność Samorządu Uczniowskiego; – akcje krwiodawstwa; – stres pod kontrolą- zajęcia dla maturzystów; – kształtowanie postawy prozdrowotnej i 	W ciągu całego roku szkolnego	pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele

	<p>proekologicznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel- jako wzorzec postaw moralnych. 		
2. Ochrona uczniów przed cyberprzemocą i treściami niebezpiecznymi.	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty ze specjalistami; - lekcje wychowawcze i przedmiotowe na temat zagrożeń w sieci; - akcje promujące czytelnictwo jako alternatywa dla Internetu. 	Cały rok	wychowawcy, nauczyciele biblioteki, pedagog szkolny
3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - bezpieczeństwo uczniów w szkole – dyżury, monitoring; - egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole, wzmocnienie pozytywnych postaw; - zapoznanie z obowiązującymi w szkole zasadami zachowania, regulaminami i konsekwencjami ich łamania; - promowanie zasad bezpieczeństwa poprzez realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego. 	wrzesień/ cały rok	dyrekcja, wszyscy nauczyciele
4. Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej, trening umiejętności interpersonalnych – zajęcia z pedagogiem; - organizacja debat szkolnych i udział uczniów w debatach międzyszkolnych; - redagowanie gazetki szkolnej, tworzenie szkolnej strony internetowej, facebooka; - praktyki zagraniczne – komunikowanie się w językach 	Cały rok	wszyscy nauczyciele

	obcych; – akcje promujące czytelnictwo – realizacja projektów czytelniczych; – zwracanie uwagi na poprawność wypowiedzi i kulturę słowa.		
5. Kształtowanie postawy poszanowania godności drugiego człowieka i tolerancji.	– lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, na temat tolerancji i godności; – udział uczniów w uroczystościach związanych z obchodami rocznic historyczno-narodowych oraz świąt religijnych; – akcja „Poczytaj mi przyjacielu”; – akcje charytatywne, pomocowe (WOŚP, Koncert Charytatywny); – działalność Szkolnego Koła Wolontariatu.	Cały rok	wszyscy nauczyciele

Cel 4. Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umiającego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Wychowanie do patriotyzmu i postaw obywatelskich;	– poznanie ważnych wydarzeń związanych z historią i tradycjami kraju i regionu poprzez edukację historyczną i polonistyczną; – poznanie miejsc pamięci narodowej w regionie i kraju; – lekcje wychowawcze poświęcone patriotyzmowi; – lekcje WOS i historii – zapoznanie z organizacjami i	Cały rok	Nauczyciele historii, WOS-u, WOK-u, języka polskiego i języków obcych, wychowawcy

	instytucjami krajów Polski i Europy; – organizowanie uroczystości szkolnych; – udział w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym; – przygotowanie uczniów do konkursów, turniejów; – warsztaty i lekcje kształtujące postawę tolerancji i szacunku, mi.in. na lekcjach języków obcych.		
--	--	--	--

6. Oczekiwane efekty.

- 1) integracja środowiska szkolnego;
- 2) wzrost bezpieczeństwa w szkole;
- 3) większa współpraca z rodzicami;
- 4) wzrost wiedzy na temat uzależnień;
- 5) zminimalizowanie zjawiska przemocy/ agresji słownej;
- 6) umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, asertywność;
- 7) umiejętność radzenia sobie ze stresem;
- 8) zwiększenie poczucia patriotyzmu i przynależności do ojczyzny;
- 9) wzrost poczucia tożsamości lokalnej, narodowej, europejskiej;
- 10) wzrost czytelnictwa wśród uczniów;
- 11) wzrost empatii i wrażliwości na drugiego człowieka;
- 12) wzrost szacunku i tolerancji wobec drugiej osoby;
- 13) postawa proekologiczna;
- 14) udział uczniów w konkursach, olimpiadach i turniejach;
- 15) współpraca ze środowiskiem lokalnym, lokalnymi pracodawcami;
- 16) działalność Szkolnego Koła Wolontariatu;
- 17) wzrost umiejętności społecznych i zawodowych.

7. Ewaluacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Ocena skuteczności programu będzie dokonywana na podstawie wyników ewaluacji przeprowadzonej według następujących wytycznych:

- 1) **Problem badawczy:** ocena skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Wodzisławiu Śl.
- 2) **Przedmiot ewaluacji:** Program Wychowawczo- Profilaktyczny.

- 3) **Cele ewaluacji:** ocena realizacji i efektywności działań zapisanych w programie.
- 4) **Grupa badawcza:** społeczność Zespołu Szkół Ekonomicznych - uczniowie, rodzice, nauczyciele.
- 5) **Termin badań:** maj/czerwiec 2020 r.
- 6) **Narzędzia badawcze:** ankieta ewaluacyjna skierowana do uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowa przeprowadzona z uczniami, nauczycielami i rodzicami, analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja środowiska szkolnego.

PROGRAM OPRACOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE :

ADRIANNA GARBULOWSKA- GULEC,

AGNIESZKA MROZIAKIEWICZ,

KATARZYNA WEISS,

AGNIESZKA NEWY,

ALEKSANDRA PECIAK